

**Legea
contenciosului administrativ
nr. 554/2004,
legislație conexă
și jurisprudență**

**Ediție îngrijită
de conf. univ. dr. IULIANA RÎCIU,
judecător Secția de contencios administrativ și fiscal
ICCJ (2008-2017)**

**Legea
contenciosului administrativ
nr. 554/2004,
legislație conexă
și jurisprudență**

**Ediția a 8-a,
rev.**

**Ediție îngrijită
de conf. univ. dr. IULIANA RÎCIU,
judecător Secția de contencios administrativ și fiscal
ICCJ (2008-2017)**

**Universul Juridic
București
-2024-**

LEGEA CONTENCIOSULUI ADMINISTRATIV

NR. 554/2004¹⁾

● **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI. Art. 52. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.** (1) *Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.* (2) *Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică.*

Capitolul I

Dispoziții generale

Art. 1. Subiectele de sesizare a instanței.²⁾ (1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public. *[RIL. V. Dec. ICCJ (RIL) nr. 8/2020 (infra, art. 2). V. și: JURISPRUDENȚĂ. 8., infra; JURISPRUDENȚĂ. 9., infra, art. 2; JURISPRUDENȚĂ 2., infra, art. 11; JURISPRUDENȚĂ. 7., infra, art. 18.]*

(2) Se poate adresa instanței de contencios administrativ și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept.

¹⁾ M. Of. nr. 1154 din 7 decembrie 2004. Cu modif. aduse prin:

- L. nr. 262/2007 pentru modif. și compl. L. nr. 554/2004 (M. Of. nr. 510 din 30 iulie 2007);
- L. nr. 100/2008 pentru modif. alin. (1) al art. 9 din L. nr. 554/2004 (M. Of. nr. 375 din 16 mai 2008);
- D.C.C. nr. 1609/2010 (M. Of. nr. 70 din 27 ianuarie 2011);
- L. nr. 76/2012 pentru punerea în aplic. a NCPC (M. Of. nr. 365 din 30 mai 2012; în vigoare de la 15 feb. 2013);
- L. nr. 138/2014 pt. modif. și compl. NCPC, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);
- L. nr. 212/2018 pt. modif. și compl. L. nr. 554/2004 și a altor acte normative (M. Of. nr. 658 din 30 iulie 2018);
- Codul administrativ (O.U.G. nr. 57/2019 – M. Of. nr. 555 din 5 iulie 2019);
- D.C.C. nr. 12/2020 (M. Of. nr. 198 din 11 martie 2020);
- L. nr. 84/2023 pt. modif. L. nr. 554/2004 (M. Of. nr. 294 din 7 aprilie 2023), rectific. (M. Of. nr. 362 din 30 aprilie 2023);
- **L. nr. 102/2023** pt. modif. și compl. L. nr. 50/1991 priv. autorizarea executării lucrărilor de construcții, a L. nr. 554/2004, precum și pt. compl. art. 64 L. nr. 350/2001 priv. amenajarea teritoriului și urbanismul (M. Of. nr. 322 din 18 aprilie 2023).

[N.N. În scopul condensării informațiilor cuprinse în note, întrebuițăm varii abrevieri și formulări simplificate oficiale sau uzuale.]

²⁾ Denumirea marginală a art. 1 este reprodușă astfel cum a fost modificată prin art. I pct. 1 L. nr. 262/2007.

(3)¹⁾ Avocatul Poporului, în urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, dacă apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție, poate sesiza instanța competentă de contencios administrativ de la domiciliul petentului. Petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat în această calitate. Dacă petiționarul nu își însușește acțiunea formulată de Avocatul Poporului la primul termen de judecată, instanța de contencios administrativ anulează cererea.

(4) Ministerul Public, atunci când, în urma exercitării atribuțiilor prevăzute de legea sa organică, apreciază că încălcările drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor se datorează existenței unor acte administrative unilaterale individuale ale autorităților publice emise cu exces de putere, cu acordul prealabil al acestora, sesizează instanța de contencios administrativ de la domiciliul persoanei fizice sau de la sediul persoanei juridice vătămate. Petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat în această calitate.

(5) Când Ministerul Public apreciază că prin emiterea unui act administrativ normativ se vătămă un interes legitim public, sesizează instanța de contencios administrativ competentă de la sediul autorității publice emitente.

(6) Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. În cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea. Acțiunea poate fi introdusă în termen de un an de la data emiterii actului. **[HP. Dec. ICCJ (DCD) nr. 74/2023: Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral cu caracter normativ nu poate solicita instanței anularea acestuia (M. Of. nr. 12 din 8 ianuarie 2024). V. și JURISPRUDENȚĂ. 1., infra, art. 31 O.G. nr. 2/2001.]**

(7) Persoana vătămată în drepturile sau în interesele sale legitime prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe ale Guvernului neconstituționale se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile prezentei legi.

(8) Prefectul, Agenția Națională a Funcționarilor Publici și orice subiect de drept public pot introduce acțiuni în contencios administrativ, în condițiile prezentei legi și ale legilor speciale.

(9) La soluționarea cererilor în contencios administrativ, reprezentantul Ministerului Public poate participa, în orice fază a procesului, ori de câte ori apreciază că este necesar pentru apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor.

[HP. Dec. ICCJ (DCD) nr. 12/2015: În condițiile L. administrației publice locale nr. 215/2001 [v. O.U.G. nr. 57/2019] și ale L. nr. 554/2004, unitatea administrativ-teritorială, prin autoritatea sa executivă, respectiv primarul, nu are dreptul de a ataca în fața instanței de cont. adm. hot. adoptate de autoritatea sa deliberativă, respectiv consiliul local sau, după caz, CGMB (M. Of. nr. 773 din 16 octombrie 2015).]

¹⁾ Alin. (3)-(9) ale art. 1 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. I pct. 2 L. nr. 262/2007.

• **DISPOZIȚII CONEXE. D.L. nr. 118/1990** priv. acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 mar. 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, rep. (M. Of. nr. 1208 din 10 decembrie 2020; cu modif. ult.): „**Art. 15.** (1) Agențiile jud. pentru plăți și inspecție socială, respectiv a mun. Buc., în baza sesizărilor primite sau din proprie inițiativă, vor verifica legalitatea drepturilor acordate beneficiarilor prezentului D.L. (2) În cazul în care se constată încălcări ale prev. legale, se emite dec. de revizuire. (3) Împotriva dec. de revizuire emise în condițiile alin. (1) și (2) persoana interesată poate introduce contestație, în condițiile L. nr. 554/2004”.

L. nr. 50/1991 priv. autoriz. executării lucrărilor de construcții, rep. (M. Of. nr. 933 din 13 octombrie 2004; cu modif. ult.): „**Art. 12.** (1) Autorizațiile de construire sau de desființare, emise cu încălcarea prev. legale, pot fi anulate de către instanțele de contencios administrativ, potrivit L., ca urmare a introducerii acțiunii de către prefect, în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții – ISC”. [D.C.C. din 7 nov. 2024: 1. Este neconstituțională soluția legis. cuprinsă la art. 12 alin. (1) L. nr. 50/1991, care nu permite persoanelor vătămate să atace la instanțele de cont. adm. o autorizație de construire sau de desființare a lucrărilor de construcții. Art. 12 alin. (1) restrânge sfera titularilor dreptului la acțiune în anularea autorizațiilor de construire/desființare, menționându-l doar pe prefect ca unic titular, ceea ce contravine **art. 52 alin. (1) rap. art. 21 alin. (1) Constituție**, sub aspectul dreptului constituțional al oricărei persoane vătămate printr-un act administrativ de a se adresa justiției pentru apărarea dreptului sau interesului său legitim (Comunicat de presă, ccr.ro)]

L. nr. 61/1993 priv. alocația de stat pt. copii, rep. (M. Of. nr. 767 din 14 noiembrie 2012; cu modif. ult.): „**Art. 9.** Contestațiile formulate împotriva modului de stabilire și de plată a alocației de stat pentru copii se soluționează potrivit L. nr. 554/2004 (...)”.

L. nr. 44/1994 priv. veteranii de război, precum și unele drepturi ale invalizilor și văduvelor de război, rep. (M. Of. nr. 783 din 28 octombrie 2002; cu modif. ult.): „**Art. 20.** Contestațiile priv. modul de stabilire a calității de veteran de război și de văduvă de război se soluționează cf. L. contenciosului administrativ nr. 29/1990 [L. nr. 554/2004]”.

O.G. nr. 68/1994 priv. protejarea patrimoniului cultural național (M. Of. nr. 247 din 31 august 1994; cu modif. ult.): „**Art. 19.** (...) Proprietarii sau titularii de alte drepturi reale asupra monumentelor istorice sau bunurilor culturale mobile clasate pot contesta aceste măsuri în termen de 30 de zile de la primirea notificării din partea Direcției monumentelor istorice, respectiv a Direcției muzeelor și colecțiilor. Contestațiile se soluționează în termen de 5 zile. Persoanele nemulțumite de soluția dată în rezolvarea contestației se pot adresa instanțelor judecătorești competente, potrivit L. contenciosului administrativ nr. 29/1990 [L. nr. 554/2004]”.

L. nr. 80/1995 priv. statutul cadrelor militare (M. Of. nr. 155 din 20 iulie 1995; cu modif. ult.): „**Art. 35¹¹.** (1) Cadrele militare au dreptul să conteste aplicarea sancțiunilor prevăz. la art. 35 alin. (1) lit. a)-d) [a) avertisment; b) muștrare scrisă; c) diminuarea soldei de funcție cu un procent de până la 10% pe o per. de max. 3 luni; d) diminuarea soldei de comandă cu un procent de 5-10% pe o per. de max. 3 luni] în termen de 5 zile lucrătoare de la comunicarea deciziei de sancționare, prin raport adresat în scris comandantului/șefului ierarhic superior celui care a emis decizia. (2) Comandantul/Șeful ierarhic prevăz. la alin. (1) se pronunță prin dec. motivată (...). (3) Dec. prevăz. la alin. (2) este definitivă, se comunică cadrelor militare contestatăre în termen de 5 zile de la data pronunțării și poate fi atacată la instanța de contencios administrativ competentă, potrivit legii. **Art. 35¹².** Cadrele militare au dreptul să conteste aplicarea sancțiunilor prevăz. la art. 35 alin. 1 lit. e)-g) [e) amânarea înaintării în gradul următor pe timp de un an sau 2 ani; f) retrogradarea în